

Одлуком број 559/1-VII од дана 01.04.2022. године Наставно-научног већа Филозофског факултета Универзитета у Београду као и одлукама Већа групација друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду број 612-1561/2-22 од дана 30.05.2022. године и Савета за високо образовање Републике Србије број 69/2002-06 од дана 13.06.2022. године, именовани смо за чланове Стручне комисије у поступку који се води пред Етичком комисијом Филозофског факултета поводом Захтева за утврђивање неакадемског понашања у изради писаног рада. Тај је захтев Етичкој комисији Филозофског факултета поднет против проф. др Љиљане Раденовић и истраживача-сарадника Петра Нуркића и тиче се рада "Епистемички ауторитет и реторичке стратегије у кризним околностима", у: Н. Цекић (ур.) Етика и истина у доба кризе (Београд: Универзитет у Београду - Филозофски факултет, 2021), стр. 153-180.

Рад Стручне комисије регулисан је Правилником о раду етичких комисија и одбора за професионалну етику Универзитета у Београду (члан 10 и члан 17 Правилника) као и Правилником о поступку утврђивања неакадемског понашања у изради писаних радова (чланови 5-7 Правилника). Анализа и закључци до којих ћемо доћи засновани су на Кодексу професионалне етике Универзитета у Београду (чланови 21-26 Кодекса) као и на раније наведеним члановима Правилника о поступку утврђивања неакадемског понашања у изради писаних радова.

Структура овог Мишљења у складу је са структуром мишљења које се даје у случају докторских дисертација (члан 7 Правилника о поступку утврђивања неакадемског понашања у изради писаних радова) и оно таксативно садржи све тамо побројане елементе.

После увида у садржај Захтева, прилога који га прате, Заједничког изјашњења проф. др Љиљане Раденовић и истраживача-сарадника Петра Нуркића као и њиховог заједничког рада на који се Захтев односи, подносимо Етичкој комисији Филозофског факултета следеће

Стручно мишљење

Образложење примедбе на оригиналност рада

Дана 14.01.2022. др Филип Чуљевеић, научни сарадник на Институту за Филозофију Филозофског факултета Универзитета у Београду, поднео је Етичкој комисији Филозофског факултета Захтев за утврђивање неакадемског понашања у изради писаних радова проф. др Љиљане Раденовић и истраживача-сарадника Петра Нуркића. У Захтеву др Филип Чуљевеић

тврди да "[п]остоји основана сумња да су горе именовани починили плагијат у свом заједничком чланку "Епистемички ауторитет и реторичке стратегије у кризним околностима". Основне идеје и тврдње изнесене у овом тексту преузете су без навођења извора из чланка "Rhetoric of epistemic authority: Defending field positions during the financial crisis" чији су аутори Риаз (Suhaib Riaz), Бјукенан (Sean Buchanan) и Руботом (Trish Ruebottom)".

1. У прилогу Захтеву др Филип Чуљевић је доставио "текстове поменутих чланака, у којима су делови тих текстова [...] који указују на постојање плагијата подвучени и обележени истим бројевима, од 1 до 174." По његовом мишљењу, "добар део подвучених делова текста Раденовић и Нуркића садржи исте тврдње без икаквог навођења одговарајућег извора (текст Риаза, Бјукенана и Руботом), понегде са мањим изменама. Те измене се често тичу усклађивања тврдњи с обзиром на различите случајеве на које би оне требало да се односе - Риаз, Бјукенан и Руботом баве се светском економском кризом 2007-2009, док се Раденовић и Нуркић баве кризама изазваним пандемијама "свињског" грипа и корона-вируса у Републици Србији." У наставку, др Филип Чуљевић каже да је битно "истаћи да оба текста имају по две табеле и једну слику. Табеле су идентичне по форми и сврси, с тим да је садржај прилагођен различитим случајевима криза којима се аутори баве."
2. Даље се тврди да "аутори оба текста [...] појмовни апарат представљају као свој оригинални допринос датој тематици и његова непосредна примена на случајеве криза може се наћи на више места у оба текста. Немогуће је да су два оригинална доприноса на овакав начин идентична."
3. На крају, др Филип Чуљевић закључује да се допринос рада Раденовић и Нуркића "састоји само у примени већ постојећег појмовног апарата на нове случајеве кризе" - и то под условом да се, како каже, изузме његова "наводна" "оригиналност". По његовом мишљењу, то не би представљало проблем да су аутори то јасно рекли "уз навођење извора из којег су преузели дати појмовни апарат." Осим тога, др Филип Чуљевић наводи још и да се подударају "многи делови текстова који се тичу опште структуре рада, методологије, коришћења и преузимања тврдњи из друге литературе, као и прикупљених података у виду изјава разних учесника анализираних криза."

Анализа и оцена оригиналности рада науци на основу релевантних чланова Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду

Нашу анализу и оцену оригиналности рада проф. др Љиљане Раденовић и истраживача-сарадника Петра Нуркића заснивамо на релевантним члановима Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду (чланови 21-26). На основу тих чланова, анализа као и оцена оригиналности треба да почивају на **результатима** поменутог рада (в. посебно члан 21 Кодекса).

Научни резултати рада проф. др Љиљане Раденовић и истраживача-сарадника Петра Нуркића су **недвосмислено оригинални**. Они се тичу сасвим новог феномена, пандемије вируса SARS-CoV-2 (као и претходне пандемије вируса АН1Н1) у току које су и настали. Ти се резултати састоје из закључака о реторичким стратегијама примењиваним у релевантним политичким и стручним телима током две пандемије у Србији. О томе, колико је овој комисији познато, до сада не постоји ни један рад нити др Филип Чукљевић наводи неки рад те врсте.

Приближно **четири петине** рада проф. др Љиљане Раденовић и истраживача-сарадника Петра Нуркића чине резултати у виду извођења релевантних закључака на основу текстуалне анализе изјава у медијима представника релевантних тела. Реч је о **потпуно новим** прикупљеним подацима и закључцима који су на основу њих изведени. Од непуне 24 странице рада (без литературе), поменути подаци и закључци који се њих тичу заузимају готово 20 страница (в. странице 161-173 које износе прикупљене текстуалне податке и странице 154-155, 159. и даље, где се износе закључци који су на основу поменутих података добијени).

Као што смо раније рекли (в. 1. горе), др Филип Чукљевић је у прилогу Захтеву подвлачењем испрекиданим линијама индицирао сличност за закључцима у раду Ријаза, Бјукенена и Руботомове који се тиче реторичких стратегија у доба финансијске кризе 2007-2009. Међутим, није јасно зашто је таква сличност индиција неакадемског понашања у складу са члановима 21-26 Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду, ако узмемо у обзир карактеризацију резултата коју смо навели у претходном пасусу. Закључак о појединим реторичким стратегијама, тј. да су оне коришћене у датом контексту, нужно ће бити формулисан тако да донекле наликује било којој претходној анализи која се њима бави у односу на неки други феномен, попут финансијске кризе. Он је тако формулисан у поређењу са другим релевантним радовима у које је Комисија имала увид и који су наведени у референцама

рада проф. др Љиљане Раденовић и истраживача сарадника Петра Нуркића, као што су и закључци у тим радовима међусобно нужно слични.

Методологија којом су се аутори у раду служили као и појмовни апарат који су користили су, по мишљењу Комисије, стандардни (в. 2 и 3 горе). Примера ради, о унутрашњим и спољашњим реторичким стратегијама може да се прочита у: Suzan Last - Technical Writing Essentials: Introduction to Professional Communications in the Technical Fields, University of Victoria, Victoria, British Columbia (в. посебно одељак 1.3) и није сасвим јасно ко би, осим можда Аристотела коме дугујемо основе те анализе, требало овде да буде наведен као извор. Поред тога, тај се појмовни апарат већ дуже време користе у филозофским радовима писаним и на нашем језику. О реторичким стратегијама, улогама које имају у језику науке, унутрашњим и спољашњим применама реторике у научном истраживању итд. писано је у:

Александар Гордић, "Реторика у научном истраживању", *Theoria* 3 (2007), стр. 69-81

Tatjana Balažic Bulc, Vesna Požgaj Hadži, "Interakcijske retoričke strategije u znanstvenom diskursu (na primjeru znanstvenog jezika Ivana Ivasa)", *Govor* 34/2 (2017)

Marina Katnić-Bakaršić, "Retoričke strategije i zavodljivost tekstualnosti", *Sarajevske Sveske* 5 (2004)

као и на другим местима. У то свако може да се увери једноставном претрагом помоћу Гугл претраживача. За тврђење др Филипа Чукљевића да "аутори оба текста [...] појмовни апарат представљају као свој оригинални допринос датој тематици" (в. 2 горе) Комисија није могла да нађе основу у раду проф. др Љиљане Раденовић и истраживача-сарадника Петра Нуркића. Прегледањем прилога који је др Филип Чукљевић доставио пре може да се закључи да се и рад проф. др Љиљане Раденовић и истраживача-сарадника Петра Нуркића као и рад Ријаза, Бјукенана и Руботомове донекле позивају на претходне, цитиране радове у погледу методологије и појмовног апарата, који су онда примењени на различите феномене - две пандемије у Републици Србији у првом и финансијску кризу у другом случају. Овде пре свега мислимо на радове Еркаме и Варе, Мишелоте и Вашингтона, Брауна и др. итд.

Да бисмо боље илустровали претходно речено, довољно ће бити да скренемо пажњу на недавно објављени рад Есгуре и Ван дер Хелове "Participatory Designs and Epistemic Authority in Knowledge Platforms for Sustainability" (*Global Environmental Politics* 21/1 (2021)). Ту се

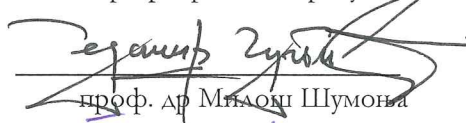
аутори служе појмовима "inside/outside strategy" да би реферирали на унутрашње и спољашње реторичке стратегије, резиме рада као и методологија којом су се аутори служили сасвим наликују онима из радова проф. др Љиљане Раденовић и истраживача-сарадника Петра Нуркића са једне и Ријаза, Бјукенана и Руботомове с друге стране. У овом случају рад се не тиче пандемија вируса нити финансијске кризе, већ платформи у вези са екологијом и одрживошћу. Међутим, поменути рад је објављен након што је рад проф. др Љиљане Раденовић и истраживача-сарадника Петра Нуркића предат за штампу и ни на један од два претходна се у том раду не реферира.

Оцена самосталности резултата научног рада објављених у раду и закључак о оригиналности рада

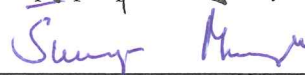
Комисија **нема основ** за сумњу да је рад проф. др Љиљане Раденовић и истраживача-сарадника Петра Нуркића резултат самосталног научног рада. На основу свега до сада реченог, можемо само да закључимо да рад проф. др Љиљане Раденовић и истраживача-сарадника Петра Нуркића представља **оригинални научни резултат** на основу релевантних чланова Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду (чланови 21-26). Коришћењем постојеће методологије и појмовном апарата аутори су анализирали феномен двају криза у Републици Србији и понашање експерата различитих струка у тим околностима. Највећи део рада чине потпуно нови прикупљени подаци и закључци које су аутори на основу тих података извели. Зато **предлажемо Етичкој комисији Филозофског факултета у Београду да захтев др Филипа Чуљевића одбаци као неоснован.**

У Београду, 12.10.2022. године

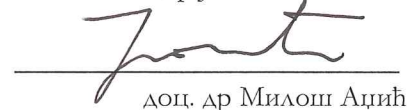
проф. др Чедомир Чупић

проф. др Милош Шумона

др Јелена Павличић

доц. др Милош Адић

